गण्डकी प्रदेश सरकार

कृषि, भूमि व्यवस्था तथा सहकारी मन्त्रालय

आ.व. २०८२/८३

चौथो त्रैमासिक तथा वार्षिक प्रगति समीक्षा गोष्ठी

प्रस्तुतकर्ताको नामः

प्रकाश बस्ताकोटी

वरिष्ठ कृषि विकास अधिकृत

कार्यालयको नामःकृषि विकास कार्यालय, स्याङ्जा

मितिः२०८३/०४/०८

प्रस्तुतीका विषयहरु

- जिल्लाको वस्तुस्थिति तथा परिचयात्मक विवरण
- आ.व. २०८२/८३ को खाद्य वासलात
- कार्यालयको जनशक्ति विवरण
- कार्यालयको एकमुष्ठ प्रगति विवरण
- कार्यक्रमका मुख्य मुख्य उपलब्धीहरु, प्रगति नपुगका कारणहरु
- कार्यालयको राजस्व संकलन, बेरुजु लगायत विवरण, कार्यक्रम सञ्चालन गर्दाका समस्याहरु
- कृषि बीमा, बाली कटानी, स्थानीय तहको बजेट विवरण, जिल्लामा अवस्थित नर्सरी, बीउ उत्पादनकहरुको विवरण

जिल्लाको वस्तुस्थिति

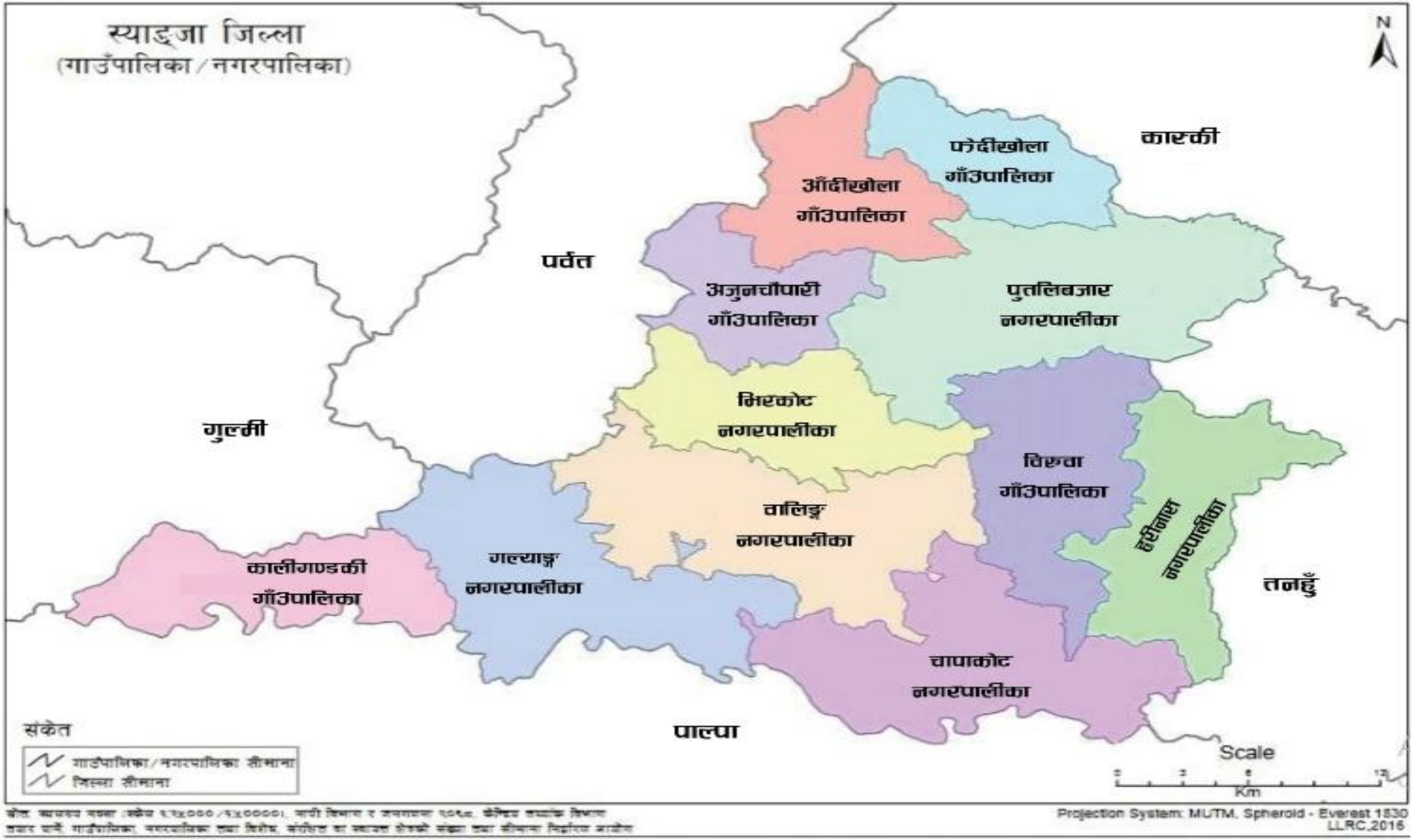

स्थानीय तह ११
नगरपालिका ५
गाउँपालिका ६
वडा ९६

जिल्लाको परिचयात्मक विवरण

क.सं.	बिवरण	एकाइ	आ.व २०८१/०८२		आ.व २०८२/०८३		कैफियत
			परिमाण	प्रतिशत	परिमाण	प्रतिशत	
१	जिल्लाको कुल जनसंख्या	संख्या	२४३४३१		२४०३१५		प्रदेशको तुलनामा
१.१	महिला	संख्या	१३११७७		१२९४९८		
१.२	पुरुष	संख्या	११२२५४		११०८१७		
२	जम्मा घर परिवार	संख्या	६८९५९		६८९५९		
३	कुल कृषक घरपरिवार	संख्या	५१५९३	७४.८१	५१५९३	७४.८१	जिल्लाको तुलनामा
४	कुल जमिनको क्षेत्रफल (हेक्टर)	हेक्टर	११६४००		११६४००		
४.१	खेतीयोग्य जमिनको क्षेत्रफल	हेक्टर	३४८१६		३४८१६		
४.२	खेती गरिएको जमिनको क्षेत्रफल	हेक्टर	२४२८६	६९.७५	२४२८६	६९.७५	
४.३	खेती नगरिएको खेती योग्य जमिन/खेतीयोग्य बाँझो जमिन	हेक्टर	१०५३०	३०.२५	१०५३०	३०.२५	खेतीयोग्य बाँझो जमिन-२५६१.४ हे.
४.४	बन जङ्गलले ढाकेको क्षेत्रफल	हेक्टर	४७९८०		४७९८०		
५	खेती गरिएको जमिन मध्ये सिंचित क्षेत्रफल	हेक्टर	११५९१	४७.७२	१२५९१	५१.८४	
५.१	बाह्रै महिना सिचाई हुने क्षेत्रफल	हेक्टर	७२९५.७	३०.०३	७५००	३०.८८	
५.२	मौसमी सिंचाई हुने क्षेत्रफल	हेक्टर	४३०१.९		५०९१		
५.३	असिंचित क्षेत्रफल	हेक्टर	१२६९५		११६९५		

जिल्लामा खाद्य उपलब्धता – आ.व.२०८२/८३

क्र.सं.	विवरण	खानयोग्य उत्पादन (मे.टन)	आवश्यक उत्पादन (मे.टन)	बचत/नपुग (मे.टन)	बचत/नपुग प्रतिशत	कैफीयत
१.	खाद्यान्न बाली	४९२२९	४५९००	३३२९	७.३	बचत
२.	दलहन बाली	१३३८.३	४८०६.३	-३४६८.१	-७२.२	अपुग
३.	तेलहन बाली	२६४.२	२४०३.२	-२१३८.९	-८९.०	अपुग
४.	तरकारी बाली	३६००५.७	३०७६०.४	५२४५.३	१७.१	बचत
५.	आलु मात्र	२३९१६.८	१७५४३.१	६३७३.७	३६.३	बचत
६.	फलफूल	३६४१४.२	१७५४३.१	१८८७१.२	१०७.६	बचत

नोट : २०७८ को जनसंख्या २५३०२४ र जनसंख्या वृद्धिदर -१.२८ प्रतिशत राख्दा २०८२ को जनसंख्या प्रक्षेपण २४०३१६ हुन गएको।

जनशक्ति विवरण

क्र.सं.	प्रकार	स्वीकृत दरबन्दी संख्या	स्थायी पदपुर्ति संख्या	करारबाट पदपुर्ति संख्या	रिक्त संख्या	रिक्त प्रतिशत
१	प्राविधिक	१०	८	०	२	२०
२	अप्राविधिक	६	५	१	०	०
	जम्मा	१६	१३	१	२	१२.५

कार्यक्रम संख्या, बजेट र खर्च

क्र.सं.	आयोजना/कार्यक्रमहरु विवरण	संख्या
१	वार्षिक जम्मा सङ्ख्याः	२१
२	यस अवधिको जम्मा सङ्ख्याः	१३
३	कार्यान्वयनमा गएका	२१
४	८० % वा सोभन्दा माथि प्रगति हासिल गरेका	११
५	५० % देखि ७९.९९ % सम्म प्रगति हासिल गरेका	८
६	५०% भन्दा कम प्रगति हासिल गरेका	२
७	यस अवधिमा काम सुरु नभएका आयोजनाहरुको संख्या	०

बजेट श्रोत	प्रकार	चौथौ त्रैमासिक रु. लाखमा		वार्षिक रु. लाखमा	
		विनियोजित	खर्च	विनियोजित	खर्च
प्रदेश सशर्त	पुँजीगत खर्च	१	५.४०	१०.३०	८.४
	चालु खर्च	१७३.८	२८६.६६९	६६५.१	५२३.४८
NAMP	चालु खर्च	२०.२	१४.८९	२०.२	१४.८९
DLS	चालु खर्च	१७.८	१३.६६	१७.८	१३.६६
जम्मा	पुँजीगत	१	५.४०	१०.३०	८.४
	चालु	२११.८	३१५.२४९	७०३.१	५६०.४३
	कुल	२१२.८	३२०.६४९	७१३.४०	५६०.४३

बार्षिक बजेट र खर्चको तुलनात्मक विवरण

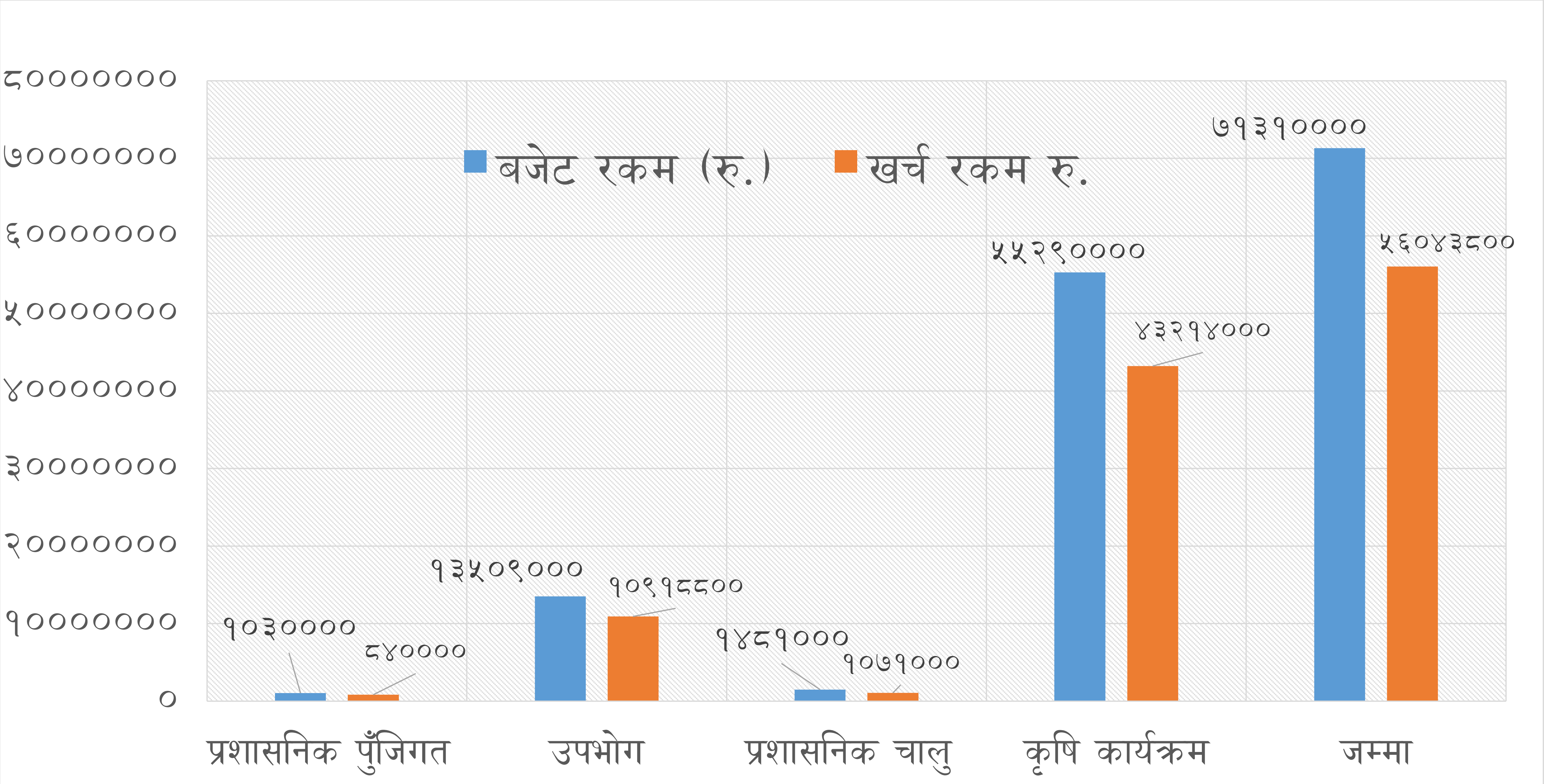

भारित र वित्तीय प्रगति

क्र.सं.	बजेट श्रोत	वार्षिक	
		भारित प्रगति %	वित्तीय प्रगति %
१	प्रदेश सशर्त	८८.९१	७८.७९
२	NAMP	१००	७३.७०
३	DLS	१००	७६.७४
जम्मा		९२.३०	७८.६७

त्रैमासिक	भारित प्रगति (%)	वित्तिय प्रगति (%)
पहिलो	६.९५	५.१०
दोस्रो	२४.६३	९.४०
तेस्रो	५९.५६	३४.६०
चौथो	९२.३०	७८.६७
जम्मा	९२.३०	७८.६७

सेवा पहुँचको विवरण

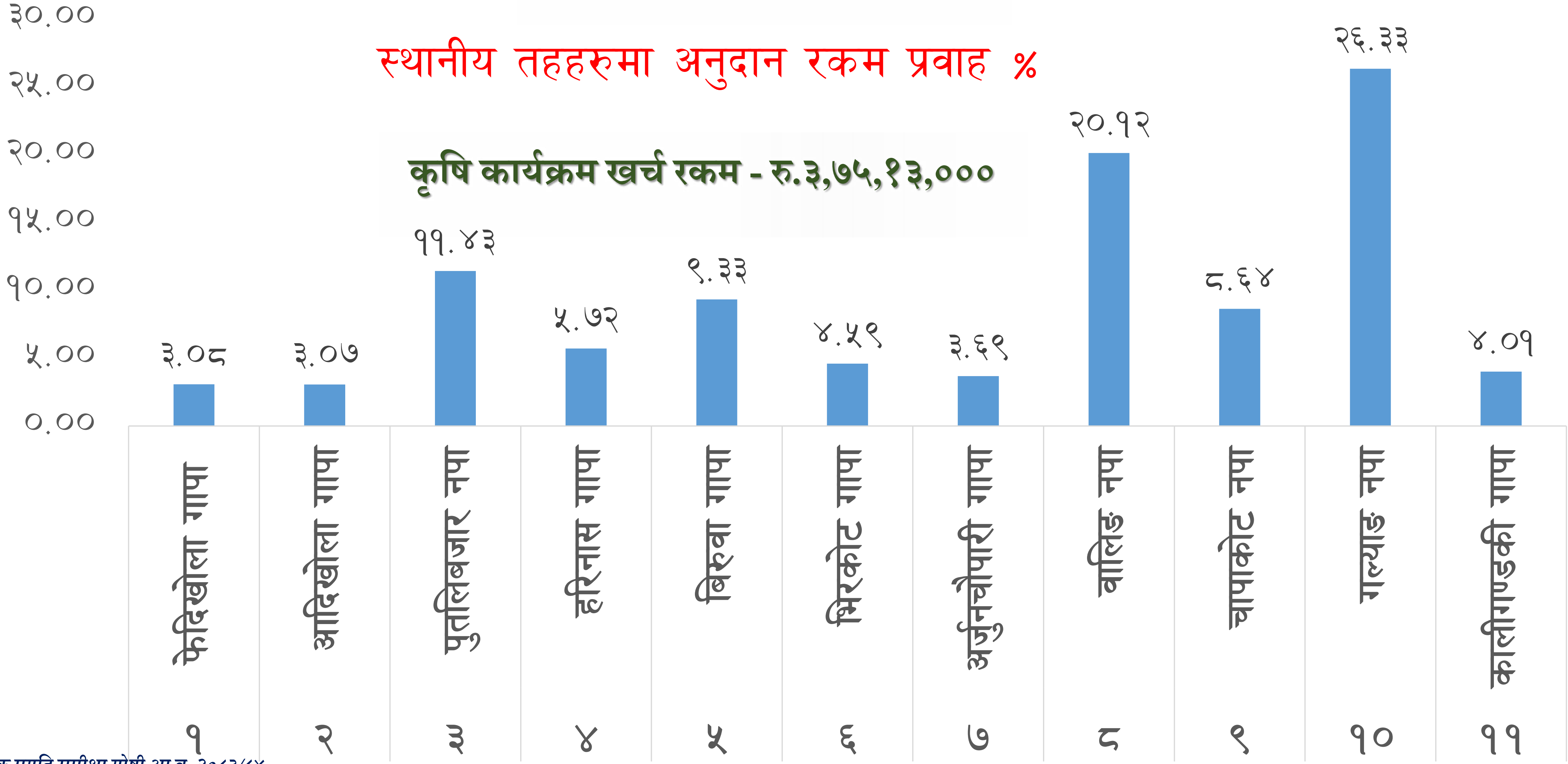
स्थानीय तहहरुमा अनुदान रकम प्रवाह %
कृषि कार्यक्रम खर्च रकम - रु.३,७५,१३,०००
३०.००
२५.००
२०.००
१५.००
१०.००
५.००
०.००
३.०८
३.०७
११.४३
५.७२
९.३३
४.५९
३.६९
२०.१२
८.६४
२६.३३
४.०१
फेदिखोला गापा
आँधिखोला गापा
पुतलीबजार नपा
हरिनास गापा
बिरुवा गापा
भिरकोट गापा
अर्जुनचौपारी गापा
वालिङ नपा
चापाकोट नपा
गल्याङ नपा
कालीगण्डकी गापा
१
२
३
४
५
६
७
८
९
१०
११

निर्याजन्य कृषि वस्तु प्रवर्धन कार्यक्रम

कार्यक्रम/क्रियाकलाप	एकाइ	लक्ष्य परिमाण	प्रगति परिमाण	बजेट रु. लाखमा	खर्च रु लाखमा	भारित प्रतिशत	वित्तीय प्रतिशत
निर्यातजन्य कृषि वस्तु प्रवर्द्धन कार्यक्रम	पटक	४	३	२०	१५.२७	७५.००	७६

मुख्य क्रियाकलाप	२ मौरीपालक लाभग्राहीलाई १/१ महदानी, १०० मी. मौरीघार राख्ने संरक्षित संरचना, मौरीघार-५८, आधारचाका-४७ लगायत पन्जा, क्वीनगेट, टोपी फिडर, स्वार्मिङ ब्याग, महको लेबलिङ प्याकेजिङ आदिमा सहयोग गरिएको। साथै, अलैची सुकाउने १ आधुनिक भट्टी र अदुवा भण्डारणका लागि १ सेलार स्टोरेज निर्माण भएको। अकबरे खुर्सानी सुकाउने ४० ट्रे क्षमताका २ ड्रायर मेसिन, बाली अनुसार बीउ बेर्ना, विषादी, शुक्ष्म तत्व, सिंचाइ व्यवस्थापन सम्बन्धी क्रियाकलाप संचालन भएका छन्।
परिमाण/उपलब्धी	खेतीविस्तारः अलैंची खेति-१५ रोपनी/अकबरे खेती विस्तार -२८ रोपनी/अदुवा-१० रोपनी/कफी खेती-१० रोपनी, प्रशोधन तथा बजारीकरण कार्यको प्रवर्धनः २ कृषि फर्मलाई महको उत्पादन, प्रशोधन, प्याकिङ र बजारीकरण सहयोग/ १ वटा अलैंची सुकाउने आधुनिक भट्टी निर्माण/अदुवा भण्डारणका लागि १ सेलार स्टोर कक्ष निर्माण भएकोले मूल्य श्रृंखला तथा बजारीकरणमा योगदान पुग्ने अपेक्षा गरिएको। लाभग्राही संस्था- एक सहकारी संस्थ र सात कृषि फर्म- ८ वटा

निर्याजन्य कृषि वस्तु प्रवर्धन कार्यक्रम

उपलब्धीः

अलैंची खेति-१५ रोपनी/
अकबरे खर्सानी खेती विस्तार -२८ रोपनी
अदुवा-१० रोपनी/कफी खेती-१० रोपनी,

वालिङ-५, अर्जाङ्दि, १० रोपनीमा कफी रोपण

पुनपा-१०, १० रोपनीमा अलैची
रोपण/आधनिक भट्टी नर्माण

अर्जुनचौपारी-१० काउले, १०० मौरीघार मौरीपालनका लागि
सहयोग-संरक्षित संरचना निर्माण-१०० मी

वालिङ-१२, वालिङ, १० रोपनीमा अकबरे खुर्सानी

कृषि उद्यम विकास कार्यक्रम- २५ लाख बजेट समर्पण

कार्यक्रम/क्रियाकलाप	एकाइ	लक्ष्य परिमाण	प्रगति परिमाण	बजेट रु. लाखमा	खर्च रु लाखमा	भारित प्रतिशत	वित्तीय प्रतिशत
कृषि उद्यम विकास कार्यक्रम	संख्या	६	५	३०	१९.१५	८३.३३	६४

मुख्य क्रियाकलाप	कफीको पल्पिङ तथा सुकाउनको लागि १ पल्पर मेसिन र सुकाउने तथा प्रशोधन गर्ने १ टहरा निर्माण, आलुको चिप्स तथा प्रेन्च फ्राइ उत्पादनको लागि Potato Slicer, Potato Peeler machine Machine, Pan Coating, Nitrogen Flushing Band Sealer लगायतका प्याकिङ सामाग्रीमा सहयोग, स्थानीय तथा रैथाने बाली खाद्यान्नबाली, तेलहन बाली आदिको प्रशोधन तथा बजारीकरणका लागि Oil press Machine, Food Dehydrator Machine-24 try, Potato chips Wafer Machine, Pulverizer, पोलिसर, एयर भ्याकुङ क्लिनर, इलेक्ट्रिक एयर ड्रायर २० ट्रे, स्टोर बीन, डिस्क मिल, हस्कर मेसिन, कोदोको ममको लागि किमा बनाउने मेसिन, डि फ्रिज, सोकेस फ्रिज प्रशोधन कक्ष/स्टोर, सुगर केयर जुस लगायत उपकरणमा सहयोग गरिएको।
उपलब्धी	लाभग्राही संस्था-५वटा रैथाने तथा स्थानीय बाली/खाद्यान्नबाली तथा तेलहन बालीको प्रशोधन तथा प्याकेजिङ तथा बजारीकरण-३ र आलुको चिप्स र फ्रेन्च फ्राईको उत्पादन गर्ने गरी सहयोग-१ तथा कफि पल्पिङ सेन्टर स्थापना-१ ।

कृषि उद्यम विकास कार्यक्रमका झलकहरु

उपलब्धीः

- स्थानीय कृषि उपजको प्रशोधन तथा प्याकेजिङ तथा बजारीकरण-३ संस्था
- आलुको चिप्स उत्पादन गर्ने उद्योग स्थापनाका लागि सहयोग-१ संस्था
- कफि पल्पिङ सेन्टर स्थापना-१ कृषि फर्म

वालिङ-८, उखुको जुस बनाउने, कोदोको मम बनाउने इत्यादी कार्यका लागि मेसिन खरिद

वालिङ-१३, दुर्गा पञ्चायन सहकारीमार्फत आलुको चिप्स र फ्रेन्च फ्राई उत्पादन गर्ने मेसिन तथा उपकरण खरिद

कृषि उद्यम विकास कार्यक्रम

फेदिखोला-१, बजारक्षेत्र परेली कृषि सहकारी-तेलहन, रैथाने तथा स्थानीय बालीको प्रशोधन तथा बजारीकरण गर्न आवश्यक मेसिन खरिद

वालिङ-६, पित्लेक कालीका फार्मद्वारा कफी पल्पिङ, स्थानीय तथा रैथानै बालीको प्रशोधन उपयोगी मेसीन लगाएत प्रशोधन कक्ष निर्माण

जलवायुमैत्री कृषि प्रविधि प्रवर्धन कार्यक्रम

कार्यक्रम/क्रियाकलाप	एकाइ	लक्ष्य परिमाण	प्रगति परिमाण	बजेट रु. लाखमा	खर्च रु. लाखमा	भारित प्रतिशत	वित्तीय प्रतिशत
जलवायुमैत्री कृषि प्रविधि प्रवर्धन कार्यक्रम	पटक	२	२	१०	९.५०	१००.००	९५

मुख्य क्रियाकलाप	२ स्थानमा २४ वटा बाँसको प्लाष्टिक घर निर्माण, ७ वटा जुठेल्नो सुधार, ६ रोल प्लाष्टिक मल्चिङ, १३ वटा स्प्रेयर, ५०० लि. २० वटा सिंचाइ ट्याङ्की, १५ मि. सिंचाइ पाइप, बीउ बिजन, २ स्थलगत तालिम, ग्रिन नेट, मोहनी पासो, शुक्ष्मतत्व लगाएत क्रियाकलाप संचालन गरिएको।
परिमाण/उपलब्धी	२ स्थानमा तरकारी खेतीमा आधारित जलवायुमैत्री कृषि प्रविधि प्रवर्धन गरिएको। सिंचाइको अभाव भएको स्थानमा जुढेल्ने सुधार तथा संचाइ पाइप र ट्याङ्कीमार्फत सिंचाइ व्यवस्था गरिएको। २४ वटा बाँसको प्लाष्टिक घर सहित करिब ३० रोपनी क्षेत्रफलमा तरकारी प्रवर्धन भएको र ६० घरधुरी लाभान्वित भएका।

जलवायुमैत्री कृषि प्रविधि प्रवर्धन कार्यक्रम

उपलब्धीः

- सिंचाईको अभाव भएका दुबै स्थानमा थोपा सिंचाई, जुठेल्नो सुधार, मल्चिङ कार्यमा सहयोग।
- २४ वटा बाँसको प्लाष्टिक घर सहित करिब ३० रोपनी क्षेत्रफलमा तरकारी प्रवर्धन भएको।
- ६० घरधुरी लाभान्वित

बिरुवा-४, खुदिमामा जलवायुमैत्री कृषि प्रविधि सम्बन्धि स्थलगत तालिम संचालन गर्दै

सुन्तलाजात फलफूल वगैंचा व्यवस्थापन तथा सुदृढीकरण कार्यक्रम

कार्यक्रम/क्रियाकलाप	एकाइ	लक्ष्य परिमाण	प्रगति परिमाण	बजेट रु. लाखमा	खर्च रु लाखमा	भारित प्रतिशत	वित्तीय प्रतिशत
सुन्तलाजात फलफूल वगैंचा व्यवस्थापन तथा सुदृढीकरण कार्यक्रम	हे.	७५	७५	४५	३८.५६	१००.००	८६

मुख्य क्रियाकलाप	निलो तुथो-१३९६ के.जी, चुना-२५४२ के.जी, प्रांगारिक मल -५५०९५के.जी, बोन मिल- १९८७ के.जी, खजिज तेल- २७४ लि., ग्रास कटर रिचार्जेबल २४ भोल्ट- २७, सिकेचार-१४२, आरी-८५, सिचाई पाइप- ९८३१ मि., स्प्रयेर २ इन १ १६ लि.- ४०, डिजिटल तराजु १०० के.जी- ३२, चेन श-१०, ट्यांकी- ८१ , मिनी टिलर-१ , भर्यांग- ६०, पोटेबल पावर स्प्रयेर- ४ , ब्रस कटर ४ स्ट्रोक-४, क्रेट -१००आदि सामग्रीमा सहयोग गरिएको। साथै सुन्तलाजात फलफूल बगैचामा आवश्यक शुक्ष्म तत्व, बिषादी सम्बन्धी सामग्रीमा सहयोग गरिएको।
परिमाण/उपलब्धी	८३ कृषि फर्म/समूह/सहकारीमार्फत २८१ हेक्टर सुन्तला बगैचा सुदृढीकरण भएको।

सुन्तला बगैंचा सुदृढीकरण कार्यक्रम

सुन्तला बगैंचा सुदृढीकरण

२८१ हेक्टर

फलफूल वगैंचा व्यवस्थापन तथा सुदृढीकरण कार्यक्रम

कार्यक्रम/क्रियाकलाप	एकाइ	लक्ष्य परिमाण	प्रगति परिमाण	बजेट रु. लाखमा	खर्च रु लाखमा	भारित प्रतिशत	वित्तीय प्रतिशत
फलफूल वगैंचा व्यवस्थापन तथा सुदृढीकरण कार्यक्रम	हे.	१५	१५	९	७.७४	१००.००	८६

मुख्य क्रियाकलाप	निलो तुथो-१११ के.जी, चुना-१७८ के.जी, प्रांगारिक मल -८३०० के.जी, बोन मिल-२०० के.जी, खजिज तेल-४६ लि., ग्रास कटर रिचार्जेबल २४ भोल्ट- ३, सिकेचार-११, आरी-३ , सिचाई पाइप- ६०० मि., स्प्रयेर २ इन १ १६ लि.-४, डिजिटल तराजु १०० के.जी- ९, चेन श-२, ट्यांकी- १६, भर्यांग- ७, पोटेबल पावर स्प्रयेर- १, ब्रस कटर ४ स्ट्रोक-१, मिनी टिलर -१, मोटर-१ आदि सामग्रीमा सहयोग गरिएको। साथै फलफूल बगैंचामा आवश्यक शुक्ष्म तत्व, बिषादी सम्बन्धी सामग्रीमा सहयोग गरिएको।
परिमाण/उपलब्धी	१० कृषि फर्म/समूह/सहकारीमार्फत ४३ हेक्टर फलफूल बगैंचा सुदृढीकरण भएको।

व्यावसायिक तरकारी खेती सहयोग कार्यक्रम

कार्यक्रम/क्रियाकलाप	एकाइ	लक्ष्य परिमाण	प्रगति परिमाण	बजेट रु. लाखमा	खर्च रु लाखमा	भारित प्रतिशत	वित्तीय प्रतिशत
व्यावसायिक तरकारी खेतीसहयोग कार्यक्रम	पटक	१	०.८१	२५	२०.२६	८१.००	८१

मुख्य क्रियाकलाप	प्रांगारिक मल -५६२५ के.जी, सिचाई पाइप- १४५० मि., स्प्रेयर २ इन १ १६ लि.- ३१ , डिजिटल तराजु १०० के.जी- १२ , ट्यांकी- ११ , मिनी टिलर-१९, पोटेबल पावर स्प्रेयर- १, गार्डेन पाइप-२६५ के.जी, स्थाई प्लास्टिक घर -६५४ वर्ग मि , बासबाट निर्मित प्लास्टिक घर- ७९८ वर्ग मि, नर्सरी ट्रे -१००, ग्रिन नेट- ५०० मि, ड्रिप सेट -२, एन्टी इन्सेकट नेट ३० मेस ८० जी एस एम —१५०६ वर्ग मि., मोटर-२, यु भी प्लास्टिक २०० माइक्रोन —९११ वर्ग मि, साथै बीउ बिजन/ बिषादीमा सहयोग गरिएको।
उपलब्धी	३६ वटा कृषि फर्म/समूह/सहकारीसँग सम्झौता भई २६ हेक्टरमा तरकारी खेती प्रवर्धन भएको।

तरकारी खेती प्रवर्धन कार्यक्रम

उपलब्धी: २६ हेक्टरमा तरकारी खेती प्रवर्धन

तरकारी खेती प्रवर्धन कार्यक्रम

उपलब्धी: स्थायी प्लाष्टिक घर- -८ वटा (६५४ ब.मि.)

बाँसबाट निर्मित प्लास्टिक घर - १२ वटा (७९८ ब.मि.)

सुन्तलाजात फलफूल बगैंचा स्थापना तथा विस्तार कार्यक्रम

कार्यक्रम/क्रियाकलाप	एकाइ	लक्ष्य परिमाण	प्रगति परिमाण	बजेट रु. लाखमा	खर्च रु लाखमा	भारित प्रतिशत	वित्तीय प्रतिशत
सुन्तालाजात फलफूल बगैचा स्थापना तथा विस्तार कार्यक्रम	हे.	५	५	७.५	६.४	१००.००	८५

मुख्य क्रियाकलाप	सुन्तलाको बेर्ना कलमी-२५५०, सुन्तलाको बेर्ना बिजु-१६२०, कागतीको बेर्ना कलमी-२००, कलागिको बेर्ना बिजु-२०, प्रांगारिक मल -११५०० के.जी, सिचाई पाइप-१००० मि., स्प्रयेर २ इन १ १६ लि.-१, गार्डेन पाइप -३० के.जी, टयांकी- ४ आदिमा सहयोग गरिएको।
उपलब्धी	९ कृषि फर्म/समूह/सहकारीमार्फत ९.२५ हेक्टरमा सुन्तला खेतीविस्तार भएको ।

सुन्तला बगैचा स्थापना तथा बिस्तार कार्यक्रम- ९.२५ हेक्टरमा

फलफूल बगैचा स्थापना तथा विस्तार कार्यक्रम

कार्यक्रम/क्रियाकलाप	एकाइ	लक्ष्य परिमाण	प्रगति परिमाण	बजेट रु. लाखमा	खर्च रु लाखमा	भारित प्रतिशत	वित्तीय प्रतिशत
फलफूल बगैचा स्थापना तथा विस्तार कार्यक्रम	हे.	१०	१०	१५	१०.७४	१००.००	७२

मुख्य क्रियाकलाप	सुन्तलाको बेर्ना कलमी-१९५०, सुन्तलाको बेर्ना बिजु-११४५, कागतीको बेर्ना कलमी-११०, कलागिको बेर्ना बिजु-१० , प्रांगारिक मल -२४७०० के.जी, सिचाई पाइप-४५५६ मि., ट्यांकी- १२, ग्रिन नेट-२५० मि, केराको बेर्ना- ३५८२, मोटर सबमरसिबल -२, जुनारको बेर्ना कलमी-२० आदिमा सहयोग गरिएको।
उपलब्धी	१२ कृषि फर्म/समूह/सहकारीमार्फत १०.२५ हेक्टरमा केरा, ड्रागन फ्रुट, कागति आदी बालीको क्षेत्रफल विस्तार भएको।

फलफूल बगैचा स्थापना तथा बिस्तार कार्यक्रम- १०.२५ हेक्टर

समुदायस्तरमा प्रशोधनयोग्य/ खायन आलु उत्पादन प्रवर्द्धन कार्यक्रम

कार्यक्रम/क्रियाकलाप	एकाइ	लक्ष्य परिमाण	प्रगति परिमाण	बजेट रु. लाखमा	खर्च रु लाखमा	भारित प्रतिशत	वित्तीय प्रतिशत
समुदायस्तरमा प्रशोधनयोग्य आलु उत्पादन प्रवर्द्धन कार्यक्रम	हेक्टर	५८	५८	७५.४	६७.६९	१००.००	९०
समुदायस्तरमा खायन आलु उत्पादन प्रवर्द्धन कार्यक्रम	हेक्टर	५४	५४	७०.२	६८.०४	१००.००	९७

मुख्य क्रियाकलाप	३६ वटा अनुदानग्राहीको १०६५ जना लाभग्राहीलाई २२०८ मे.ट. आलुको बीउ वितरण गरि ११२ हेक्टरमा प्रशोधनयोग्य/खायन आलु खेती प्रवर्धन भएको। ७ वटा अनुदानग्राहीहरु ७२४ मिटर सिँचाई कुलो निर्माण सम्पन्न, ३६५० मिटर पाइप तथा २ वटा मोटर पम्प वितरण भई सिँचित क्षेत्र विस्तार भएको।मिनिटिलर-६२ वटा, स्प्रेयर-८९ वटा, डिजिटल तराजु- ५५ वटा, क्रेट-६० वटा, बोरा- ४१९०० पिस, आदिमा सहयोग गरिएको। १४ वटा अनुदानग्राहीलाई बीउ उत्पादनमा सहयोग गर्न २२१०० पी.बि.एस दाना वितरण भएको।
परिणाम/उपलब्धी	११२ हेक्टरमा प्रशोधनयोग्य/खायन आलु खेती प्रवर्धन भएको। सिँचाई कुलो निर्माण/मर्मत, पाइप तथा मोटर वितरण गरि सिँचित क्षेत्र विस्तार भएको।

NEPTUNE
NEPTUNE
NEPTUNE

समुदायस्तरमा प्रशोधनयोग्य/ खायन आलु उत्पादन प्रवर्द्धन

गल्याङ नपा-११, जिमुहा

वालिङ नपा-५, रामबाच्छा

गल्याङ नपा-११, जिमुहा

गल्याङ नपा ११, जिमुहा कृषि उपज सहकारी २८९ मि. कुलो निर्माण

गल्याङ नपा ११, कर्माचोर कृषक समूह १०० मि. कुलो निर्माण

चापाकोट नपा ८, रत्नपुर बहुउद्देश्यीय सहकारी१२० मि. कुलो निर्माण

लोकमार्ग/कोरिडोर केन्द्रित कृषि उत्पादन प्रवर्धन कार्यक्रम

कार्यक्रम/क्रियाकलाप	एकाइ	लक्ष्य परिमाण	प्रगति परिमाण	बजेट रु. लाखमा	खर्च रु लाखमा	भारित प्रतिशत	वित्तीय प्रतिशत
लोकमार्ग/कोरिडोर केन्द्रित कृषि उत्पादन प्रवर्धन कार्यक्रम	पटक	१	१	४५.५	२२.९०	५१.००	५०

मुख्य क्रियाकलाप	५अनुदानग्राहीलाई फलफूल बिरुवा (केरा -मालभोग, G-9, मेकाडामिया नट) केराको गानो-४१७५, ७ अनुदानग्राहीलाई मसलाजन्य (अदुवा, बेसार) -११६५० kg, अकबरे खुर्शानी -३००००, १० अनुदानग्राहीलाई तरकारी बिउबिजन खरिद, प्लाष्टिक टनेल -१७ ,टनेल मर्मत-३, मिनिटिलर -१५, स्प्रेयर-२०, सिचाई पाईप ३७५० मिटर , सिचाई ट्याङ्की-६, मोटर पम्प -२, गार्डेन पाईप २१ kg, क्रेट -१०, डिजिटल तराजु-३, मल्चिङ प्लाष्टिक -२७ रोल,थोपा सिचाई-४ सेट, गोठेमल-40550 kg , जैबिक मल-१२०० kg, कुखुराको सुली-३०००० kg, Green Net 100m, हजारी-7,नर्सरी ट्रे-२१, बाली अनुसार बीउ बेर्ना, विषादी, शुक्ष्म तत्व, सिंचाइ व्यवस्थापन सम्बन्धी क्रियाकलाप संचालन भएका छन्।
उपलब्धी	२२ अनुदानग्राही संस्थाका ९९ लाभग्राहीमार्फत ५० रोपनीमा केरा, ५ रोपनीमा मेकाडामिया नट, १२५रोपनीमा अदुवा/बेसार, १०० रोपनीमा तरकारी खेती विस्तार भएकाले सिचाई, गुणस्तरिय बिउ, मल साथै उत्पादनलागतमा योगदान पुग्ने अपेक्षा गरिएको।

लोकमार्ग/कोरिडोर केन्द्रित कृषि उत्पादन प्रवर्धन कार्यक्रम

लोकमार्ग/कोरिडोर केन्द्रित कृषि उत्पादन प्रवर्धन कार्यक्रम

गल्याङ नपा-४, पाण्डे कृषि पशुपन्छी तथा मौरी फर्ममा ३० हजार अकबरे खुर्सानी बोटमा अनुदान

उपलब्धीः

- ५० रोपनीमा केरा खेती,
- १२५रोपनीमा अदुवा/बेसार खेती,
- १०० रोपनीमा तरकारी खेती

गल्याङ नपा-७, दिपक कृषि फर्म फलामे टनेल निर्माण

चापाकोट नपा-१, बस्याल कृषि फर्म, बाँसको टनेल निर्माण

कालिगण्डकी गापा-४, कालीगण्डकी महिला सहकारी संस्था लि. मा मेसिनरी औजार वितरण

रैथाने तथा स्थानीय बाली विकास कार्यक्रम

कार्यक्रम/क्रियाकलाप	एकाइ	लक्ष्य परिमाण	प्रगति परिमाण	बजेट रु. लाखमा	खर्च रु लाखमा	भारित प्रतिशत	वित्तीय प्रतिशत
रैथाने तथा स्थानीय वाली विकास कार्यक्रम	पटक/संख्या	२	२	१०	९.१३	१००.००	९१

मुख्य क्रियाकलाप	१३ वटा मिनिटिलर, ३ वटा थ्रेसर, ७ वटा कम्बाइन मिल,३ वटा ग्रास कटर र १ वटा तराजु किसानहरुमा वितरण। साथै प्राङ्गारिक मल र रैथाने र स्थानिय बालीका बीउ पनि वितरण भएका छन् ।
परिमाण/उपलब्धी	११.३ हे. क्षेत्रफलमा विस्तार (कोदो, सिमी र कागुनो) भएको

रैथाने तथा स्थानीय बाली विकास कार्यक्रम

उपलब्धीः
कोदो खेतीप्रवर्धन-११.३ हे.

पुतलीबजार-१३, सतौं, मिनिटिलर, थ्रेसर वितरण

गल्याङ-१०, पक्वादी, थ्रेसर वितरण

हरिनास-३, चुइकुना, कम्बाइन मिल वितरण

गल्याङ कोदो रोपणको झलक

भीरकोट २, बयरघारी कोदो रोपणको झलक

खाद्यान्नबाली उत्पादन प्रवर्धन कार्यक्रम

कार्यक्रम/क्रियाकलाप	एकाइ	लक्ष्य परिमाण	प्रगति परिमाण	बजेट रु. लाखमा	खर्च रु लाखमा	भारित प्रतिशत	वित्तीय प्रतिशत
खाद्यान्नबाली उत्पादन प्रवर्धन कार्यक्रम	हेक्टर	३५	३५	३५	३४.९५	१००.००	९९.९

मुख्य क्रियाकलाप	मिनिटिलर –१७, कम्बाइन मिल –२, ब्रस कटर -२, मकै छोडाउने -६, तराजु -२, मकै रोप्ने -१ वटा तराजु वितरण गरिएको । साथै २७२५० के.जी. मकैको बीउ र ९८७० के.जी. गहुँको बीउ वितरण गरिएको ।
उपलब्धी	१२ समूह/सहकारीमार्फत ८० हेक्टरमा गहुँको खेती प्रवर्धन, यसबाट ६२० जना कृषक लाभान्वित।२३ समूह/सहकारीमार्फत ६७५ हे. मा मकै खेती प्रवर्धन भएको।

खाद्यान्नबाली उत्पादन प्रवर्धन कार्यक्रम

वालिङ-६, गहुँ रोपण

वालिङ-९, भुम्रे गहुँ रोपण

हरिनास-६, दग्दी, मकैको बीउ वितरण

उपलब्धी

गहुँको खेतीप्रवर्धन-८० हेक्टर र मकै खेतीप्रवर्धन-६७५ हेक्टर

वालिङ-४, मिनिटिलर वितरण

चापाकोट-८,चौडाहाचोक, मकैको बीउ वितरण

हरिनास-२,चिसापानी, तराजु वितरण

हरिनास-२,चिसापानी, मिनिटिलर वितरण

आत्मनिर्भरताको लागि बीउ उत्पादन प्रवर्धन कार्यक्रम

कार्यक्रम/क्रियाकलाप	एकाइ	लक्ष्य परिमाण	प्रगति परिमाण	बजेट रु. लाखमा	खर्च रु लाखमा	भारित प्रतिशत	वित्तीय प्रतिशत
आत्मनिर्भरताको लागि बीउ उत्पादन प्रवर्धन कार्यक्रम	हेक्टर	६	६	९	८.२७	१००.००	९२

मुख्य क्रियाकलाप	विभिन्न जातको मकैको मुल बीउ (अरुण २, मनकामना ३, रामपुर कम्पोजिट), गहुँको मुल बीउ (NL971, स्वर्गद्वारी, विजय, भृकुटी र जिंक गहुँ २) किसानहरुलाई वितरण गरियो ।
परिमाण/उपलब्धी	गहुँको उन्नत बीउ उत्पादन सहयोग ४० हेक्टर क्षेत्रफल, यसबाट ११८ कृषक लाभान्वित। तोरीको उन्नत बीउ उत्पादन सहयोग ४.५ हेक्टर/मुसुरोको बीउ उत्पादन २ हेक्टर, यसबाट करिव २७ कृषक लाभान्वित।१४७ हे. मा मकैको उन्नत बीउ उत्पादन भएको ।

आत्मनिर्भरताको लागि बीउ उत्पादन प्रवर्धन कार्यक्रम

गल्याङ-११,जिमुवा, अरुण २ मकै रोपण

चितवनबाट बीउ ढुवानीको तयारी

बिरुवा गाउँपालिकाको लागि मुल बीउ वितरण

उपलब्धी

गहुँकोउन्नत बीउ उत्पादन-४० हेक्टर
र मकैको उन्नत बीउ उत्पादन-१४७ हेक्टर

सामुदायिक बीउ बैंक/रैथाने बाली सम्बन्धी कार्यक्रम

कार्यक्रम/क्रियाकलाप	एकाइ	लक्ष्य परिमाण	प्रगति परिमाण	बजेट रु. लाखमा	खर्च रु लाखमा	भारित प्रतिशत	वित्तीय प्रतिशत
सामुदायिक बीउ बैंक/रैथाने बाली सम्बन्धी कार्यक्रम	पटक	२	१	१०	२.१०	५०.००	२१

मुख्य क्रियाकलाप	श्री सिद्ध कृषक समूह मार्फत रैथाने तथा स्थानिय बाली उत्पादन, प्रवर्धन र संरक्षणका लागि प्रदर्शन गर्ने र्याक, प्लाष्टिक र सिसाका डिब्बा, भण्डारण गर्न मेटल बिन जस्ता सामग्री खरिद र बीउ बिजन संकलन र सुचना फ्लेक्स बनाउने जस्ता मुख्य कामहरु भए ।
परिमाण/उपलब्धी	एक कृषि समुहले स्थानीय जातका बीउ बिजन संकलन र भण्डारण गरी संरक्षणमा सहयोग पुगेको।

सामुदायिक बीउ बैंक/रैथाने बाली सम्बन्धी कार्यक्रम

श्री सिद्ध कृषक समूह,

आँधिखोला-१, पञ्चमुल द्वारा

सञ्चालित सामुदायिक बीउ बैंक ।

ग्रामीण पोषण सुरक्षण कार्यक्रम

कार्यक्रम/क्रियाकलाप	एकाइ	लक्ष्य परिमाण	प्रगति परिमाण	बजेट रु. लाखमा	खर्च रु लाखमा	भारित प्रतिशत	वित्तीय प्रतिशत
ग्रामीण पोषण सुरक्षण कार्यक्रम	संख्या	२	२	१०	७.४७	१००.००	७५

मुख्य क्रियाकलाप	दुई आमा समूहलाई ४५ वटा बाख्र, १ वटा बोका, ३१ वटा बङ्गुर, २९० वटा सुन्तलाको बेर्ना, २ वटा मौरीको घार र बङ्गुर र बाख्राको लागि आवश्यक औषधी र पोषक तत्व वितरण गरिएको ।
उपलब्धी	२ कृषि समूह/सहकारीमार्फत आयआर्जनमा वृद्धि गर्ने उद्देश्यले ४० जना विपन्न घरपरिवारलाई बाख्रा, वंगुरपालनमा, मौरी पालन र सुन्तला खेतीको लागि सहयोग

ग्रामीण पोषण सुरक्षण कार्यक्रम

हरिनास गाउँपालिका ७, बैदीछाप आमा समूहले खरिद गरेका बाख्रा र बङ्गुरका पाठा

उपलब्धीः

४० विपन्न घरपरिवारलाई बाख्रा, वंगुरपालनमा, मौरी पालन र सुन्तला खेतीको लागि सहयोग

अर्जुनचौपारी ४, तिलडाँडा आमा समूहले खरिद गरेका बाख्रा, सुन्तला र मौरीका घार

ग्रामीण कृषि पर्यटन प्रवर्द्धन कार्यक्रम

कार्यक्रम/क्रियाकलाप	एकाइ	लक्ष्य परिमाण	प्रगति परिमाण	बजेट रु. लाखमा	खर्च रु लाखमा	भारित प्रतिशत	वित्तीय प्रतिशत
ग्रामीण कृषि पर्यटन प्रवर्द्धन कार्यक्रम	संख्या	२	२	१०	९.५५	१००.००	९५

मुख्य क्रियाकलाप	यस कार्यक्रम अन्तर्गत पर्यटन क्षेत्रसँग जोडिएका २ कृषि समूह/सहकारीलाई आयआर्जन वृद्धिका लागि मौरीपालन, रैथाने बाली खेती र तरकारी खेती प्रवर्धन गरियो । साथै मौरीपालनका लागि आवश्यक सामग्री जस्तै मह मदानी, घार, पन्जा, टोपी, धुवाँ दानी र स्टयाण्ड वितरण गरियो ।समूहले माग गरे बमोजिमको मौरीपालन सम्बन्धीको दुई दिने तालिम पनि सञ्चालन गरियो ।
परिमाण/उपलब्धी	२ कृषि समूह/सहकारीमार्फत आयआर्जनमा वृद्धि गर्ने उद्देश्यले २३ विपन्न घरपरिवारलाई मौरीपालन र ३३ घरधुरीलाई १०० रोपनी तरकारी र १०० रोपनी कोदो खेती प्रवर्धन गरिएको

ग्रामीण कृषि पर्यटन प्रवर्द्धन कार्यक्रम

उपलब्धी :

- मौरीपालन-२३ घरधुरी
- तरकारी- ३३ घरधुरी
- जम्मा- १०० रोपनीमा तरकारी र १०० रोपनी कोदो खेती

वालिङ नगरपालिका ५, पित्लेक जनकल्याण कृषक सहकारी संस्था लि. ले सञ्चालन गरेका क्रियाकलाप

अर्जुनचौपारी ४, तिलडाँडा आमा समूहले खरिद गरेका बाख्रा, सुन्तला र मौरीका घार

नयाँ ब्लक विकास कार्यक्रम स्थापना

कार्यक्रम/क्रियाकलाप	एकाइ	लक्ष्य परिमाण	प्रगति परिमाण	बजेट रु. लाखमा	खर्च रु लाखमा	भारित प्रतिशत	वित्तीय प्रतिशत
नयाँ ब्लक विकास कार्यक्रम स्थापना	पटक	१	१	२०२०	१४८८.७८	१००	७४

मुख्य क्रियाकलाप	२४ मिटर लामो ग्याबिन बक्स र २९२ मिटर लामो कुलो निर्माणले १००० रोपनी क्षेत्रफललाई सिंचाई पुग्ने गरि निर्माण गरियो। यस कार्यक्रमबाट १० वटा मिनिटिलर, कम्बाइन मिल ४ वटा, थ्रेसर ४ वटा, रिपर १ वटा र स्प्रेयर १५ वटा वितरण गरियो। साथै यसै कार्यक्रम अन्तर्गत सञ्चालन भएका २ वटा उन्नत कृषि प्रविधि प्रदर्शन र २ वटा स्थलगत तालिम पनि सञ्चालन गरियो।
परिमाण/उपलब्धी	२००० रोपनी जग्गामा चैते र वर्षे धान उत्पादन प्रवर्धन भएको। साथै ८० जना प्रत्यक्ष र ६५ जना अप्रतक्ष्य लाभान्वित भएका। र यान्त्रिकरण मार्फत लागतमा कमी।

नयाँ ब्लक विकास कार्यक्रम स्थापना

बिरुवा गाउँपालिका १, बिरुवामा निर्माणाधिन कुलो

बिरुवा गाउँपालिका १, बिरुवामा ब्लक कार्यक्रम सञ्चालन भएका तालिमा झलक

सहकारी संस्थाले खरिद गरेका मेशिनहरु

नयाँ ब्लक विकास कार्यक्रम स्थापना

उपलब्धी :

- चैते धान खेतीप्रवर्धन-६ हेक्टर
- बर्षे धान खेतीप्रवर्धन-२० हेक्टर
- सिंचाई कुलो निर्माण
- यान्त्रिकरण प्रवर्धन
- उन्नत कृषि प्रविधी प्रदर्शन

बिरुवा गाउँपालिका १, बिरुवामा ब्लक कार्यक्रम अन्तर्गत सञ्चालन भएको उन्नत कृषि प्रविधि प्रदर्शन कार्यक्रम

नर्सरी स्थापना तथा संचालन कार्यक्रम- १० लाख बजेट समर्पण

कार्यक्रम/क्रियाकलाप	एकाइ	लक्ष्य परिमाण	प्रगति परिमाण	बजेट रु. लाखमा	खर्च रु. लाखमा	भारित प्रतिशत	वित्तीय प्रतिशत
फलफूल नर्सरी स्थापना तथा संचालन	संख्या	२	२	१०	५.३३	१००.००	५३

मुख्य क्रियाकलाप	सुन्तलाजात, एभोकाडो, मेकाडेमियानट उत्पादन गर्दै आएको १ संचालित नर्सरीमा सिंचाइ व्यवस्थापनको लागि ३ एचपीको समर्सिबल र २ HP को मोटर खरिद, सिंचाइ टयाङ्की संरक्षित टहरा निर्माण, सिंचाइ टयाङ्की-४००० लि., सिंचाइ पाइप-८०० मी., हाउस भित्र क्यारी निर्माण लगायतका कार्य गरेको। एभोकाडोको बिरुवा उत्पादन गर्ने गरी २ टनेल निर्माण, सिंचाइ व्यवस्थापनका लागि टयाङ्की, पाइप, कोकोपिट, प्राङ्गारिक मल लगायत क्रियाकलाप संचालनका लागि सहयोग गरी नयाँ नर्सरी स्थापना गरिएको।
परिमाण/उपलब्धी	२ वटा नर्सरीले एभोकाडो, सुन्तला कागति, मेकेडेमियानट लगाएत फलफूलको बेर्ना उत्पादन वार्षिक ५००० संख्याका दरले उत्पादनमा वृद्धि हुने अपेक्षा। साथै, दिगो रुपमा सिचाइ व्यवस्थापन हुने।

रैथाने तथा स्थानिय बालीको परिकार विविधिकरण सम्बन्धी तालिम

कार्यक्रम/क्रियाकलाप	एकाइ	लक्ष्य परिमाण	प्रगति परिमाण	बजेट रु. लाखमा	खर्च रु लाखमा	भारित प्रतिशत	वित्तीय प्रतिशत
रैथाने तथा स्थानिय बालीको परिकार विविधिकरण सम्बन्धी तालिम	संख्या	१	१	०.७५	०.७४	१००	९९

मुख्य क्रियाकलाप	कार्यक्रम अन्तर्गत सहभागी भएका २५ जना कृषक तथा होमस्टे कर्मीहरूको सहभागितामा रैथाने तथा स्थानीय बालीबाट बन्ने मःमः, प्यानकेक, कपकेक, शिशुको आहार, रोटी, हलुवा, कागुनोको खिर, पुरी, बिस्कुट तथा कुकिज जस्ता परिकारहरूको तयारी सम्बन्धी प्रयोगात्मक तथा मौखिक कक्षा सञ्चालन गरियो।
परिमाण/उपलब्धी	विभिन्न रैथाने तथा स्थानीय बाली तथा तिनबाट तयार गर्न सकिने मूल्य अभिवृद्धियुक्त परिकार सम्बन्धी किसानहरूको ज्ञान र सीप अभिवृद्धि भई रैथाने बालीको संरक्षण, प्रवर्धन तथा उपयोगमा टेवा पुगेको छ।

रैथाने तथा स्थानिय बालीको परिकार विविधिकरण सम्बन्धी तालिम

परिकारहरुको बारेमा मौखिक कक्षा सञ्चालन हुँदै

विभिन्न परिकारहरुलाई नाङ्लोमा सजाइएको तस्बिर

फापरको प्यान केक

कोदोको हलुवा

कोदोको कुकिज

कोदोको मःमः

कृषि मेशिनरी तथा यान्त्रीकरण मर्मत तालिम (कृषकस्तर)

कार्यक्रम/क्रियाकलाप	एकाइ	लक्ष्य परिमाण	प्रगति परिमाण	बजेट रु. लाखमा	खर्च रु लाखमा	भारित प्रतिशत	वित्तीय प्रतिशत
कृषि मेशिनरी तथा यान्त्रीकरण मर्मत तालिम (कृषकस्तर)	संख्या	१	१	१.५	१.३९	१००	९३

मुख्य क्रियाकलाप	विभिन्न पालिकाबाट सहभागी भएका २३ जना कृषकहरूलाई डिजेल तथा पेट्रोल इन्जिन, मिनिटिलर, चेन स लगायतका कृषि मेशिनरीहरूको सञ्चालन, मर्मतसम्भार तथा सामान्य समस्या पहिचान सम्बन्धी ज्ञान र सीप प्रदान गर्न मौखिक तथा प्रयोगात्मक कक्षा सञ्चालन गरियो।
परिमाण/उपलब्धी	कृषि मेशिनरीका विभिन्न पार्टपुर्जा तथा तिनका कार्यप्रणालीबारे कृषकहरूको ज्ञान अभिवृद्धि हुनुका साथै सामान्य समस्याको पहिचान तथा मर्मतसम्भार कार्य आफैं गर्न सक्ने सीप विकास भएको छ।

कृषि मेशिनरी तथा यान्त्रीकरण मर्मत तालिम (कृषकस्तर)

प्रशिक्षकले समस्या पहिचान गर्न सिकाउँदै

मिनिटिलरको विभिन्न पार्टस्को बारेमा ज्ञान लिँदै

कार्यक्रमको उद्घाटन शत्र

किसान आफेले खोली हेर्दै र सिक्दै

इन्जिनको भित्री प्रणालीको बारेमा बुझ्दै

स्थानीय तहमा कृषि शिबिर संचालन

कार्यक्रम/क्रियाकलाप	एकाइ	लक्ष्य परिमाण	प्रगति परिमाण	बजेट रु. लाखमा	खर्च रु लाखमा	भारित प्रतिशत	वित्तीय प्रतिशत
स्थानीय तहमा कृषि शिबिर संचालन	संख्या	११	८	५.५	३.२५	७२.७३	५९

मुख्य क्रियाकलाप	६ वटा शिविरमार्फत ३१२ लाभग्राहीलाई रोग कीरा पहिचान गर्न तथा तिनको व्यवस्थापन साथै वानस्पतिक विषादी वितरण गरी तथा माटो परीक्षणबाट माटोको रिपोर्ट अनुसार माटो सुधार गर्न जानकारी गराईएको छ।
परिमाण/उपलब्धी	३१२ लाभग्राहीहरु रोग कीरा पहिचान गर्न तथा तिनको व्यवस्थापन गर्न तथा माटो परीक्षणबाट माटो सुधार गर्न कृषकको क्षमता अभिवृद्धि भएका छन्।

स्थानीय तहमा कृषि शिविर संचालन

भीरकोट नपा-८, रिपमा बाली उपचार शिविर कार्यक्रम सम्पन्न

वालिङ-१४, डुम्रेभञ्याङमा माटो परिक्षण शिविर र बाली उपचार शिविर सम्पन्न

बिरुवा गापा-२, अरचलेमा बाली उपचार शिविर कार्यक्रम सम्पन्न

हरिनास गापा-१, चिसापानीमा बाली उपचार शिविर कार्यक्रम सम्पन्न

आइ पि एम कृषक पाठशाला संचालन

कार्यक्रम/क्रियाकलाप	एकाइ	लक्ष्य परिमाण	प्रगति परिमाण	बजेट रु. लाखमा	खर्च रु लाखमा	भारित प्रतिशत	वित्तीय प्रतिशत
आइ पि एम कृषक पाठशाला संचालन	संख्या	३	३	७.५	७.३८	१००.००	९८

मुख्य क्रियाकलाप	वालिङ नपा-१३,पाठेखोला काँक्रो बालीमा, कालिगण्डकी गा.पा.-०५, बाँसटारीमा करेला बालीमा र हरिनास गा.पा.-०२, गैरिश्वरामा अकबरे खुर्शानीमा आइ पि एम कृषक पाठशाला सम्पन्न भएको। ३ वटा कृषक पाठशाला मार्फत ७५ जना कृषकले प्रत्यक्ष रुपमा आइ पि एम कृषक पाठशालामां सहभागी भई आइ पि एम प्रविधि प्रसार भई अनुसरण भएको।
परिमाण/उपलब्धी	वालिङ नपा-१३,पाठेखोला काँक्रो बालीमा, कालिगण्डकी गा.पा.-०५, बाँसटारीमा करेला बालीमा र हरिनास गा.पा.-०२, गैरिश्वरामा अकबरे खुर्शानीमा आइ पि एम कृषक पाठशाला सम्पन्न भएको। ३ वटा कृषक पाठशाला मार्फत ७५ जना कृषकले प्रत्यक्ष रुपमा आइ पि एम कृषक पाठशालामां सहभागी भई आइ पि एम प्रविधि प्रसार भई अनुसरण भएको। आई.पि.एम प्रविधि प्रसार भएको र कृषक तरिका भन्दा आई.पि.एम तरिकामा रोगकीराको प्रभावकारी व्यवस्थापन भई उत्पादनमा वृद्धि भएको

आइ पि एम कृषक पाठशाला संचालन

कालिगण्डकी गापा-२, बाँसटारीमा करेला बालीमा आई.पि.एम कृषक पाठशाला सम्पन्न

वालिङ नपा-१३, पाठेखोलामा काँक्रो बालीमा आई.पि.एम कृषक पाठशाला सम्पन्न

हरिनास गापा-०२, गैरिश्वरामा अकबरे खुर्सानीमा आई.पि.एम कृषक पाठशाला सम्पन्न

बाली विशेष स्थलगत तालिम (सेवाटेवा सहित)

कार्यक्रम/क्रियाकलाप	एकाइ	लक्ष्य परिमाण	प्रगति परिमाण	बजेट रु. लाखमा	खर्च रु लाखमा	भारित प्रतिशत	वित्तीय प्रतिशत
बाली विशेष स्थलगत तालिम (सेवाटेवा सहित)	संख्या	१५	१५	७.५	७.३३	१००.००	९८

मुख्य क्रियाकलाप	३ वटा बाली विशेष स्थलगत तालिममार्फत ११० लाभग्राहीलाई बाली अनुसारको खेती प्रविधि र रोग कीरा पहिचान गरी तिनको व्यवस्थापन गर्न जानकारी गराईएको।
परिमाण/उपलब्धी	११० लाभग्राहीलाई बाली अनुसारको खेती प्रविधि र रोगकीरा पहिचान गरी तिनको व्यवस्थापन गर्न योगदान पुग्ने अपेक्षा गरिएको।

बाली विशेष स्थलगत तालिम (सेवाटेवा सहित)

पुतलीबजार नपा-१, बिष्णुपँधेरामा आधुनिक मौरीपालन सम्बन्धी सेवाटेवा सहित स्थलगत तालिम सम्पन्न

आँधिखोला नपा-१, पञ्चमुल शिरुबारीमा आधुनिक मौरीपालन सम्बन्धी सेवाटेवा सहित स्थलगत तालिम

चापाकोट नपा-८ मा तरकारी बालिका रोगकीरा पहिचान तथा व्यवस्थापन सम्बन्धी सेवाटेवा सहित स्थलगत तालिम सम्पन्न

उत्पादन/ उन्नत प्रविधि प्रदर्शन कार्यक्रमको प्रगति विवरण

क्र.स.	उत्पादन प्रदर्शन कार्यक्रमको नाम	उपचार (treatment)	बाली	स्थान	नतिजा (Result)
१	आलु बालीमा जातिय परीक्षण	विभिन्न जात (जनकदेव, सेजिटा, ईनोभेटर, रातो डल्ले)	आलु	भिरकोट-७	रातो डल्ले जातको आलुको रोगसँग लड्ने क्षमता राम्रो, सेजिटाको उत्पादकत्व बढी (३४ मे.ट./हेक्टर), जनकदेवको उत्पादकत्व साथै अन्य गुणहरु राम्रो देखिएकाले कृषक/विद्यार्थीले मन पराउनुभएको।
२	PBS आलुको नतिजा प्रदर्शन	नतिजा प्रदर्शन	आलु	कृषि विकास श्रोत केन्द्र, स्याङ्जा	उत्पादनमा सेजिटा र इनोभेटर राम्रो भएको तर रोगको प्रकोप बढी र एम एस-४२.३ र जनकदेवको उत्पादन मध्यम तर रोगको प्रकोप कम भएको।
३	चैते धानको गुमोजमा नर्सरी तयार	नतिजा प्रदर्शन	चैते धान	बिरुवा-८	परम्परागत रुपमा भन्दा १५-२० दिन चाँडो चैते धानको रोपाई गरी आषाढ १५ गते भित्र चैतेधान भित्राउन सफल भएको। यस सम्बन्धमा कृषकको ज्ञानसीप बढेको
४	खरभुजाको जातिय नतिजा प्रदर्शन	६ जातको खरभुजाको परीक्षण	खरभुजा	पुतलीबजार-१४	WM १२४४ जातको उत्पादकत्व राम्रो र एन्थ्राकनोज रोग कम देखिएको।, Brisk value-स्वीट हनी जातमा, रोग कम लाग्ने-WM १६२२ जातमा, WM-२०१४ र लक्ष्मी ७७७ मा रोग र कीरा कम देखा परेको
५	मकै बालीको नतिजा प्रदर्शन	मकै बालीका ५ वटा जातहरुको नतिजा प्रदर्शन	मकै	पुतलीबजार-१४	CP ८०८ र पायोनियर हाइब्रिड जातको मकैको उत्पादकत्व बढी देखिएको र कृषकले पनि मन पराएको। उक्त जातहरुको खेतीगर्दा फागुनको पहिलो हप्तामा बीउ रोप्नुपर्ने देखिएको ।

उत्पादन/ उन्नत प्रविधि प्रदर्शन कार्यक्रमको प्रगति विवरण

क्र.स.	प्रदर्शन कार्यक्रमको नाम	उपचार (treatment)	बाली	स्थान	नतिजा (Result)
६	सुन्तलाको फल कुहाउने झिँगाहरुको अनुगमन तथा ल्युर/पासोहरुको प्रभावकारिता	नतिजा प्रदर्शन	सुन्तलाजात फलफूलमा	पुतलीबजार-१०	सुन्तलाजात फलफूल बगैचामा ९ प्रजातिका फल कुहाउने झिँगा पहिचान भएको **B. minax, B. zonata, B. dorsalis, and B. nigrotibialis, Zeugodacus tau, Z. cucurbitae, Z. scutellaris, and Z. diversus and Dacus longicornis. Cue lure was the most effective attractant for monitoring fruit flies, followed by the Cue lure + Methyl eugenol combination. Methyl eugenol attracted the highest number of Bactrocera dorsalis and Bactrocera zonata, indicating its high effectiveness for monitoring these Bactrocera species in mandarin orchards.**
७	आधुनिक मौरीपालन प्रविधि प्रदर्शन	तरिका प्रदर्शन	मौरी	पुतलीबजार-१	आधुनिक मौरीपालन गर्न सक्षम भएको, मौरीको जीवनचक्र, मौरीको आहारा व्यवस्थापन र आधारचाका व्यवस्थापन साथै समसामयिक गोला व्यवस्थापन प्रविधि प्रसार भएको र बाँकी कुराहरु सिक्ने क्रम निरन्तर रहेको
८	भर्मिकम्पोष्ट उत्पादन प्रदर्शन	तरिका प्रदर्शन		पुतलीबजार-१३	सम्पन्न भएको र गड्यौले मल उत्पादन गर्ने विधि बारे किसानलाई ज्ञान र सिप बढेको
९	चैते धानका ५ वटा जातहरुको नतिजा प्रदर्शन	नतिजा प्रदर्शन	चैते धान	विरुवा-८	**IR10L152** र हर्दिनाथ हाइब्रिड को उत्पादकत्व राम्रो। चैते-५ जातको उत्पादकत्व र अन्य गुणहरु कृषकले मन पराएतापनि धानबालीमा गवारोको प्रकोप करिव ७ प्रतिशत रहेको र गाँजमा करिव २०-२५ प्रतिशत धान ढिला पाक्ने समस्या रहेको देखिएको।
१०	सुन्तला बालीको नमुना बगैंचा स्थापना	२ वटा जातको	सुन्तला(खोकु र स्थानीय जात) कलमी र बिजु बिरुवा	भिरकोट ८	विरुवा रोप्ने तरिकाका बारेमा प्रदर्शन र स्थापना गरिएको बगैंचामा ४ किसिमका सुन्तलाहरुको वृद्धि विकास अवस्था र उन्नत प्रविधिका बारेमा कृषकलाई जानकारी हुने।
११	स्प्रिङ्कलर सिंचाई प्रविधि प्रदर्शन	तरिका प्रदर्शन	विभिन्न	फेदिखोला, पूतलीबजार, वालिङ, गल्याङ र चापाकोट	तरकारी बाली विशेष गरेर काउली, बन्दा, साग बाली आदिमा सिंचाई गर्न किफायती, प्रभावकारी र यसको प्रयोग गर्ने तरिका देखाईएको।

उत्पादन/प्रविधि प्रदर्शन विवरण

तर्भुजाको जातिय प्रदर्शन विवरण

पुतलीबजार नपा-१०, राङखोलामा सुन्तलाको फल कुहाउने झिंगाको प्रजाती पहिचान तथा ल्युरहरुको प्रभावकारीता अध्ययन सम्पन्न

पुतलीबजार नपा-१, बिष्णुपँधेरामा आधुनिक मौरीपालन प्रवर्द्धन प्रदर्शन

पुतलीबजार नपा-१०, राङखोलामा सुन्तलाको फल कुहाउने झिंगाको प्रजाती पहिचान तथा ल्युरहरुको प्रभावकारीता अध्ययन सम्पन्न

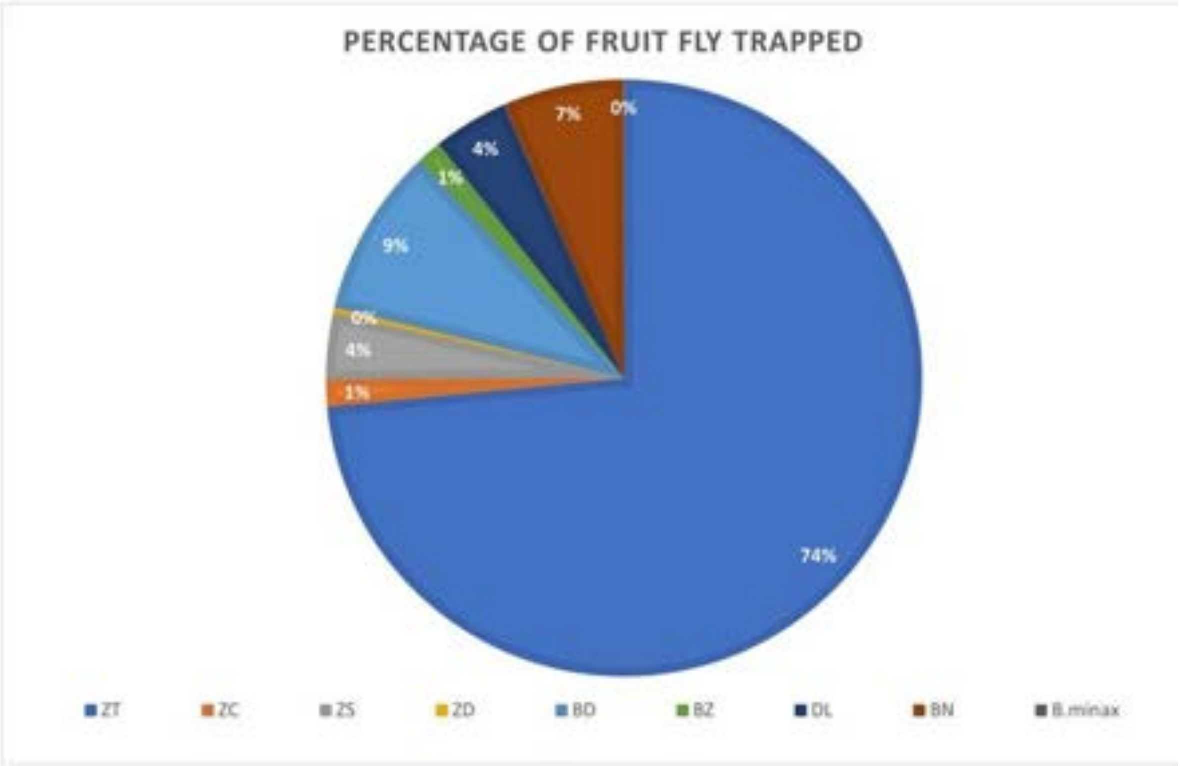

Fig8: Percentage composition of different fruit fly species captured in a mandarin orchard during the study period (25March–28May, 2026)

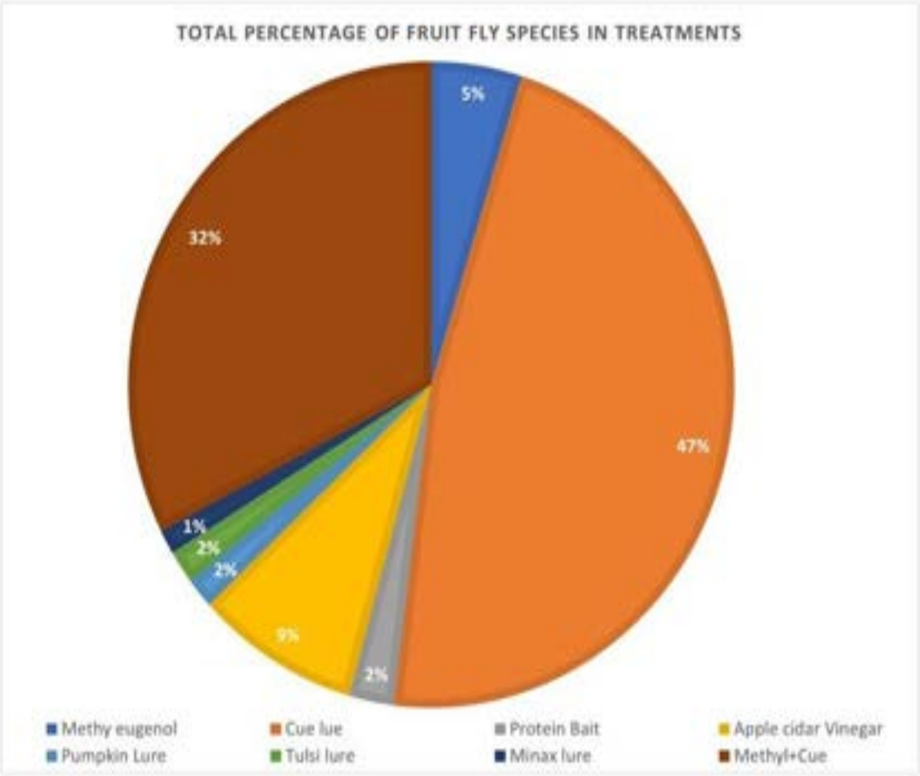

Fig7: Percentage distribution of total fruit flies captured by different attractants in a mandarin orchard during the study period (25March–28May, 2026)

फोहोरा सिँचाई (Smart Sprayer) तरिका प्रदर्शन

Required water Head- 1.5-2m
Arm Diameter= 11.54 m
Covered area- 105 Sq. meter

मकै बालीको जातिय परिक्षण

बाली कटानी विवरण

क्र.स.	बालीको नाम	जात	बाली कटानी संख्या	उत्पादन मे.ट. प्रति हे.
१	धान	साबित्री	३	५.५७
२	धान	साँवा मन्सुली	२	३.९६
३	धान	गोरखनाथ	१	६.४१
४	धान	पोखरेली जेठो बुढो	१	३.७
५	धान	झिनुवा	१	३.५
६	धान	अनदी	१	३.९
७	धान	पोखरेली जेठो बुढो	१	३.७
८	धान	झिनुवा	१	४.५
९	धान	हाइब्रिड (US 312, Champions)	९	४.७१
१०	आलु	जनकदेव/सेजिटा/खुमल रातो/इनोभेटर	२४	२१.९५
११	कोदो	स्थानीय	१	१.२३०
१२	कोदो	स्थानीय (लाप्रे कोदो)	१	३.०२०
१३	कोदो	स्थानीय (कालो डल्ले कोदो)	१	१.६८४
१४	कोदो	स्थानीय	१	२.३२०

प्रगति नभएका कारणहरु

क्र.सं.	कार्यक्रम/आयोजना	एकाई	स्वीकृत लक्ष्य परिमाण	प्रगति परिमाण	प्रगति नपुग	प्रगति नपुगका कारण
१	सामुदायिक बीउ बैंक/रैथाने बाली सम्बन्धी कार्यक्रम	पटक	२	१	१	कम आवेदन पेश भएको/योग्य आवेदक नभएकोले
२	कृषि उद्यम विकास कार्यक्रम	संख्या	६	५	१	सम्झौता बमोजिम कार्यसम्पन्न हुन नसकेकोले भुक्तानी नभएको
३	लोकमार्ग कोरिडोर लक्षित कार्यक्रम	पटक	१	१	खर्च कम	सम्झौता भएपनि कार्यसम्पन्न नभएको, पर्याप्त आवेदन पेश नभएको।
४	आकस्मिक सेवाटेवा तथा राहत कार्यक्रम	पटक	५	१	४	कम आवेदन पेश भएको

कार्यक्रममा लैगिंक र जातिय सहभागिता
(दलित, जनजाति, खसआर्य र अन्य)

क्र.सं.	कार्यक्रमको प्रकृति	लैगिंक र जातिय सहभागिता संख्या (जम्मा)					
		महिला	पुरुष	जम्मा	दलित	जनजाति	खस आर्य/अन्य
१	अनुदानित कार्यक्रम	२८१९	२५३९	५३५८	४६५	२२३६	१६५७
२	तालिम/गोष्ठी/आइपिएम/शिविर	७३५	७२०	१४५५	२१६	६३५	६०४
	कुल	३५५४	३२५९	६८१३	६८१	२८७१	२२६१

क्षति विवरण र कार्यालयबाट राहत तथा पुनर्स्थापनाका लागि गरिएका प्रयास

ठेगाना	क्षति भएको बाली/पशु वस्तु	क्षति भएको क्षेत्रफल (हे.)	क्षतिको परिमाण (मे. टन)	क्षतिको अनुमानित मुल्य (हजारमा)	क्षति भएको बाली/पशुपन्छी बिमा भएको/नभएको	क्षतिको कारण	कार्यालय बाट भुक्तानी रु.
चापाकोट नगरपालिका वडा नं. २	मेकाडेमिया नट	६ रोपनी	९० वटा बेर्ना	६३३२०	नभएको	आगलागी	१५८३०
गल्याङ नगरपालिका वडा नं. ७	कागती	२ रोपनी	५५ वटा बेर्ना	४४४००	नभएको	आगलागी	११100
पुतलीबजार नगरपालिका वडा नं. ३	प्लाष्टिक टनेल	२ वटा		४४३७८	नभएको	हावाहुरी	१७७५१
पुतलीबजार नगरपालिका वडा नं. १३	टमाटर	१४४ वर्ग मिटर	१.२ टन	४४६५५	नभएको	टुटा किराको क्षति	१११६४
वालिङ नगरपालिका वडा नं. १	ड्रागन फ्रुट	३.५ रोपनी	३०० बोट	१७९४००	नभएको	ढुसीजन्य रोगAnthracnose	४४८५०
पुतलीबजार नगरपालिका वडा नं. २	मकै	५ रोपनी	०.३ टन	१३५००	नभएको	बादर/दुम्सी	०
				३८९६५३			१००६९५

कार्यालयको प्रयासः निवेदन संकलन, मूल्याङ्कन र मापदण्ड बमोजिम समितिको निर्णय अनुसार राहत र पुर्नस्थापनाको लागि भुक्तानी।

आ.व. २०८२/८३ का लागि स्थानीय तहमा विनियोजित बजेट

क्र.सं.	स्थानीय तहको नाम	स्थानीय (रु हजारमा)	संघीय सशर्त (रु हजारमा)	प्रदेश सशर्त (रु हजारमा)	प्रदेश विशेष (रु हजारमा)	जम्मा (रु हजारमा)
१	चापाकोट न.पा.	१,३००	६,०७५	-	१८,०००	२५,३७५
२	गल्याङ्ग न.पा.	५,१००	५,७००	-	-	१०,८००
३	वालिङ न.पा.	५,०००	४,२००	२,०००	-	११,२००
४	भीरकोट न.पा.	-	२,४६०	३,७००	२,०००	८,१६०
५	पुतलीबजार न.पा.	१०,९५०	२,३००	-	-	१३,२५०
६	कालीगण्डकी गा.पा.	९,३८६	५,३५०	-	-	१४,७३६
७	अर्जुनचौपारी गा.पा.	५,२५०	६,३०३	-	-	११,५५३
८	हरिनास गा.पा.	६,०००	१,६२०	-	-	७,६२०
९	बिरुवा गा.पा.	४,५५०	१४,३००	१४९००	१४,९००	४८,६५०
१०	फेदीखोला गा.पा.	१,९००	५,३००	-	-	७,२००
११	आँधिखोला गा.पा.	२,७००	१,६००	२,१५३	-	६,४५३
	जिल्लाको जम्मा	४११८६	५५२०८	२२७५३	३४९००	१६४९९७

खर्च प्रतिशत- ६३.५%

बाली बीमा सम्बन्धी विवरण

बालीको नाम	क्षेत्रफल रोपनी	बिमाङ्क रकम रु हजारमा	प्रिमियम शुल्क रु हजारमा	अनुदान रकम रु हजारमा	दावी रकम रु. हजारमा	भुक्तानी रकम रु हजारमा
मसलाबाली -१	२	५३.४२	३.६५	२.९२		
सुन्तला-२	१०० (२०००बोट)	७५६९.७५	३७८.४९	३०२.७९		
जम्मा		७६२३.१७	३८२	३०६		

सुशासनका व्यवस्थाहरु

ई-हाजिरी कार्यान्वयन

नियमित र मासिक रुपमा कार्यालय बैंठक

कार्यविवरण सहित कार्यजिम्मेवारी

अन्तरतह र अन्तरनिकायबीच समन्वय र सहाकार्य

कार्यक्रम सूचना पहुँचमा अभिवृद्धि

नागरिक वडापत्र तथा स्वत:प्रकाशन, फोकल अधिकृत

सुशासन व्यवस्थापन विवरण

क्र. सं.	विवरण	संख्या	फछ्यौंट संख्या	फछ्यौंट प्रतिशत	कैफियत
१	सूचना माग	२०	२०	१००	मौखिक सूचना माग
२	गुनासो परेको-सूचनाको पहुँच	३	प्रयासरत		सामान्य र मौखिक प्रकृतिको

बेरुजु विवरण र राजश्व विवरण (रु.)

विवरण	असुल उपर गर्नु पर्ने	अन्य बेरुजु	जम्मा
जम्मा बेरुजु रु.	१३६४४७०	१०९७५९४	२४६२०६४
८२/८३ मा सं.प. का लागि पेश भएको रकम		१५६१७०	१५६१७०
बेरुजु फछ्यौंट भएको रकम	१९३३५१		
बाँकी बेरुजु	११७१११९	१०९७५९४	२२६८७१३
बेरुजु फछ्यौंट प्रतिशत	१४.१७		१४.१७

आ.व.	राजश्व संकलण रकम	राजश्व तिर्ने सेवाग्राही संख्या
८१/८२ मा	३५३००	४४
८२/८३ मा	६१९१७	५०
घटिबढि	२६६१७ बढी	६ बढी

जिल्लामा दर्ता भएका फलफूल, फुल तथा तरकारी नर्सरी/ स्रोत केन्द्रहरु

विवरण	८२/८३ मा	वार्षिक विरुवा उत्पादन (जात सहित)
सुन्तला/कागति नर्सरी	२३	विस्तृत Excelsheet मा भरिएको
कफी नर्सरी	१	
तरकारी नर्सरी	७	
अन्य फलफूल	माथी उल्लिखित नर्सरीबाटै हुँदै आएको	
	जम्मा – ३१ नर्सरी	

जिल्लाका बीउ उत्पादनमा संलग्न समूह, फर्म तथा सहकारीहरु

बालीको नाम, जात	समूह, फर्म तथा सहकारीहरु जम्मा संख्या
गहुँ	६
मकै	१०
धान	९
आलु	६
नोट: एक समूह, फर्म तथा सहकारीहरुले एक भन्दा बढी बालीको बीउ उत्पादन गर्दै आएका छन्।	

नोटः विस्तृत विवरण Excel मा राखिएको छ।

रासायनिक मल वितरणको संयुक्त अनुगमन

- दुई पटक

राष्ट्रिय धान दिवश तथा उत्कृष्ट कृषक पुरस्कार कार्यक्रम

Technical Group Monitoring

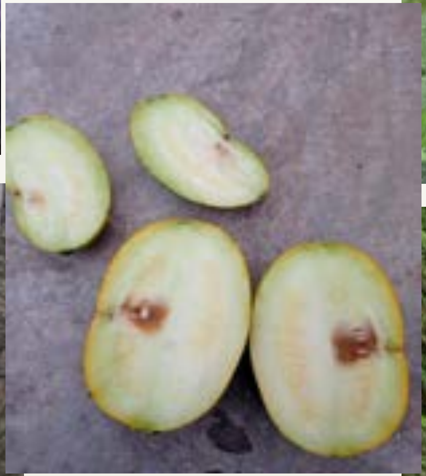

कृषि उपज आयात तथ्यांक, आ.व. २०८२/८३

क्र.स.	विवरण	परिमाण	क्र.स.	विवरण	परिमाण	क्र.स.	विवरण	परिमाण
१	गाई (संख्या)	४०	१९	दाल (टन)	३९५.५	३७	फर्सी (टन)	०.१
२	भैसी/रांगा (संख्या)	१००१	२०	चिनी (टन)	१०७०	३८	गाजर (टन)	८.९
३	पाडा (संख्या)	१६२	२१	दाना (टन)	२४१२	३९	लसुन (टन)	८१.७
४	बाख्रा/बोका/खसी (	५९८२	२२	चोकर (टन)	४५३८	४०	धनिया (मुठा)	१७९९
५	च्याङ्ग्रा (संख्या)	४६६	२३	खुदो	१३०००	४१	बेसार (टन)	१९
६	भेडा (संख्या)	२०७	२४	बदाम	२५.५	४२	काक्रा (टन)	६.५
७	कुखुरा (संख्या)	३८१५४	२५	चना (टन)	८१	४३	टमाटर (टन)	२४०.२
८	चल्ला (संख्या)	१३२११०	२६	आलु (टन)	६३३९.३	४४	स्याउ (टन)	३२०.४
९	बंगुर (संख्या)	१८	२७	प्याज (टन)	३५५९.९	४५	सुन्तला (टन)	८९.९
१०	मौरी (घार)	७५	२८	काउलि (टन)	१३६.४	४६	अगुर (टन)	८८.३
११	माछा (टन)	४००	२९	बन्दा (टन)	३०.६	४७	अनार (टन)	३३.५
१२	दुध (लिटर)	७७१६३०	३०	खुर्सानी (टन)	१५.१५	४८	केरा (टन)	३२२.२
१३	चामल (टन)	७४२९	३१	मुला (टन)	९	४९	नरिवल (टन)	१४३.२
१४	धान (टन)	१४५	३२	चुकन्दर (टन)	०.४	५०	कागति (टन)	१८.२
१५	चिउरा (टन)	३७८	३३	बोडि (टन)	७२.५	५१	खरभुजा (टन)	१६०.६
१६	मकै (टन)	११५.५	३४	सिमि (टन)	१५.६	५२	मेवा (टन)	१२९.३
१७	आटा/मैदा (टन)	५२९५	३५	अदुवा (टन)	१	५३	आँप (टन)	३२६.२५
१८	सुजि (टन)	४०	३६	लौका (टन)	१.४	५४	अम्बा (टन)	०.५

कृषि उपज निर्यात तथ्यांक, आ.व. २०८२/८३

क्र.स.	विवरण	परिमाण
१	आलु (टन)	१४.८
२	अदुवा (टन)	४.५
३	स्याउ (टन)	१.७
४	सुन्तला (टन)	२४.४
५	गाई (संख्या)	५
६	भैसी/रांगा (संख्या)	२४
७	चल्ला (संख्या)	२००००
८	कुखुरा (संख्या)	४३००
९	पाडा (संख्या)	१९
१०	बाख्रा/बोका/खसी (संख्या)	१५८
११	च्याङ्ग्रा (संख्या)	६

समस्या तथा चुनौतीहरु र समाधानका उपाय तथा सुझावहरु

क्र.सं.	समस्या देखा पर्नुका कारणहरु	समाधानका लागि गरिएका प्रयासहरु	मविसस समितिमा(MDAC) प्रस्तुत गर्न पर्ने देखिएका समस्याहरु	समस्या समाधानको लागि सुझावहरु
१	तिनै तहबाट अनुदानका कार्यक्रम सञ्चालन हुनु। केही कार्यक्रमहरु समान प्रकृतिका, कृषि सेवाको प्रभावकारिता न्यून हुनु।	तीन तहका निकायसँग समन्वय गर्ने प्रयास भएको।	कृषि कार्यक्रमको बर्गिकरण गरी कार्यक्रम संचालन सम्बन्धि संयुक्त कार्यविधी निर्माण नहुनु। कृषि अनुदान एकद्धार प्रणालीबाट प्रवाह हुन नसकेको।	कृषि अनुदान एकद्धार प्रणालीबाट प्रवाह हुनका लागि संघीय सरकारबाट नीतिगत पहल गर्नुपर्ने।
२	बाँझो जमिन बढ्नु, बनजंगल बढ्नु र बाँदरको संख्या बढ्नुले कृषि उत्पादन घट्ने सम्भावना रहेको।	बाँदरको क्षति हुने ठाउँमा मसलाबाली, खुर्सानी, कागति जस्ता बालीको खेतीगर्न सुझाव तथा प्रवर्धन,	बाँदर ब्यवस्थापनका लागि कानुनी र खास व्यवस्थापकीय प्रबन्ध नभएको। लिजमा लिएको जग्गाको कानुनी सुनिश्चितता?	बाँदर ब्यवस्थापनका लागि कानुनी व्यवस्था गर्नुपर्ने र उपयुक्त व्यवस्थापकीय उपायहरु कार्यान्वयन गर्नुपर्ने। जग्गा लिज सम्बन्धि व्यवस्थालाई विश्वसनिय र भरपर्दो बनाउने।
३	उत्पादन लागत बढ्नु,ठूलो स्केलमा व्यवसायिक खेतीनहुनु, विदेशी बस्तुसंग सस्तो मूल्यमा प्रतिस्पर्धा गर्नुपर्ने।	ठूलो स्केलमा खेतीगर्न, गुणस्तरीय कृषि उपज उत्पादन गर्न, उन्नत खेतीप्रविधी अपनाउन सुझावहरु दिने गरेको।	तरकारी बाली तथा सबै खाद्यान्न बालीमा न्यूनतम समर्थन मूल्य लागू हुन नसकेको, कृषि उपजको प्रशोधनमा लगानी नभएको।	बजारको माग अनुसारको उत्पादन योजना कार्यान्वयन गर्ने तथा आधारभूत कृषि उपजहरु खाद्यान्न तथा तरकारी बालीमा न्यूनतम समर्थन मूल्य कार्यान्वयन गर्नुपर्ने।

समस्या तथा चुनौतीहरु र समाधानका उपाय तथा सुझावहरु

क्र.सं.	समस्या देखा पर्नुका कारणहरु	समाधानका लागि गरिएका प्रयासहरु	मविसस समितिमा(MDAC) प्रस्तुत गर्न पर्ने देखिएका समस्याहरु	समस्या समाधानको लागि सुझावहरु
४	जनशक्तिको अभावबाट कृषि तथा पशुपन्छी नियमन ईकाईबाट प्रभावकारी रुपमा काम गर्न नसकिएको।	सेवा करारबाट जनशक्ति व्यवस्थापनका लागि अनुरोध गरिएको।	जनशक्ति अभावबाट नियमन ईकाईको कार्य प्रभावकारी हुन नसकेको।	सेवा करारबाट जनशक्ति व्यवस्थापन गर्न आवश्यक प्रवन्ध गर्ने।
५	तालिम प्राप्त जनशक्तिको अभाव र अनुदानका कार्यक्रममा प्राथमिकता दिईएका कारण प्रयोगशाला सेवा सञ्चालन गर्न नसकिएको।	प्रयोगशाला सञ्चालन सम्बन्धि तालिमका लागि माग/अनुरोध गरिएको।		

धन्यवाद